

BESPREKINGSVERSLAG

Reg.nr.:
Afdeling Bestuursondersteuning

Betreft: Verenigde Vergadering		Datum bespreking: Woensdag 31 januari 2018 Plaats VV-zaal Opgesteld door: Hans Emck
<i>Aanwezigen:</i> R.A.M. van der Sande (voorzitter) H. Pluckel (hoogheemraad) J.J.J. Langeslag (hoogheemraad) J.C.H. Haan (hoogheemraad) M. Kastelein (hoogheemraad) M.E.F. Leewis (hoogheemraad) C. M. van de Wiel (secretaris) J.J. Démoed (CDA) H.J. Oostwouder(CDA) E.J. de Vries (CDA) J.J. Bakker (VVD) J. Hermans (VVD, tot 15.00 uur) C.H.C. van Steensel-van Hage (VVD) G.H. von Faber (Water Natuurlijk) E.C. de Meijer (Water Natuurlijk) T.O. Fierens (PvdA) E.P. Veenhoven (PvdA, tot 15.50 uur) N.J.W. Thijssen (AWP) R.H. Kerst (CU-SGP) N. van der Plas (CU-SGP) M. Bleyie (PvdD) J.C. Boomsma (PvdD) R.F. Schols (50Plus) J. Stoop (Natuurterreinen) A. Blijleven (A&B) D.N.I. Kooij (A&B) R.P.A. van der Meer (A&B) J.W.N. van de Nes (A&B) J. P. de Vries (A&B) P.A.M. van der Poel (A&B) <i>Verder aanwezig:</i> I. Haan <i>Afwezig:</i> A. van Geest (AWP) en H.A. Meerman (A&B)		Verslag zenden aan:
VERSLAG		ACTIE
1.	Opening en mededelingen De voorzitter opent de vergadering om 13.05 uur en heet iedereen welkom.	
1a.	Installatie jeugdbestuurder De voorzitter heet Iris Haan en haar familie welkom. Iris wil zich als jeugdbestuurder inzetten om onder de jeugd meer aandacht te wekken voor het belang van het water en het werk van het waterschap. Het Leidsch Dagblad heeft al laten weten haar graag te willen interviewen. Zij heeft eerder al kennisgemaakt met andere jeugdbestuurders in Nederland. Hij beschouwt haar als jeugddijkgraaf binnen de grenzen van Rijnland en hangt haar de ambtsketen om.	

	VERSLAG	ACTIE
	Iris Haan legt de verklaring en belofte af. De voorzitter feliciteert haar met haar benoeming. Iris Haan ziet het als een uitdaging om Nederland meer waterbewust te maken en wil daar graag aan meehelpen. Het is goed dat er al bij de jeugd wordt gestart. Zij moet nog nadenken over de invulling van haar functie en wil beginnen met het opdoen van meer kennis over Rijnland. De functie biedt haar de mogelijkheid om met gelijkgestemden samen te werken. Zij heeft al een weekend met jeugdbestuurders doorgebracht en heeft toen vooral goed geluisterd naar wat anderen doen. De voorzitter schorst de vergadering om de VV de gelegenheid te bieden de nieuwe jeugdbestuurder te feliciteren.	
2.	Opinievormingsnota's	
2.1	Opties peilvakken Reeuwijk-West	
2.2	Opties peil onderbemalingen Reeuwijk-West De voorzitter licht toe dat besluitvorming nog niet aan de orde is. Het college heeft al wel voorkeuren bepaald en de fracties worden in de gelegenheid gesteld hun visie naar voren te brengen. Mevrouw Stoop deelt mee dat zij zich in de opties kan vinden. Zij herinnert eraan dat de heer Thijssen in de commissiebespreking heeft gevraagd gegevens op te nemen van de gevolgen van de verschillende opties voor de CO₂-emissie. Zij vraagt die gegevens toe te voegen op het moment van terinzagelegging. In de commissie was ook het nodige te doen over de 72 jaar die het zal nemen voor de peilen gelijk zijn met het omringende peil. De hoogheemraad heeft in de commissie de toezegging gedaan om uit te zoeken wat de oorzaak is van de zeer diepe onderbemaling in het diepst gelegen peilvak. Mevrouw Boomsma vraagt of dit de nieuwe aanpak van de besluitvorming over peilbesluiten is. Zij mist in deze procedure de fundamentele discussie over 'peil volgt functie'. Bodemdaling wordt wel vermeld als bepalend resultaat bij verschillende opties, maar er wordt voorbijgegaan aan de consequenties van bodemdaling en aan de consequenties voor andere ontwikkelingen in relatie tot bodemdaling. De discussie over economische belangen van agrariërs versus de economische belangen van bodemdaling moet worden gevoerd en in deze procedure is daar geen plaats voor. Alles overwegende kiest haar fractie voor variant 1. De heer Kerst vraagt wat de langetermijnvisie is op de onderbemaling. Hoe lang kan de agrarische bedrijfsvoering in stand worden gehouden? Moet een combinatie met milieufuncties worden gezocht? Is daar een visie op en wat zijn de kosten en baten van een dergelijke ontwikkeling? Wat voorligt, lijkt een voorlopig werkbaar maar op de lange termijn problematische aanpak. De heer Thijssen deelt mee dat zijn twee punten al door mevrouw Stoop naar voren zijn gebracht. Hij heeft wel een opmerking over het proces. Het voorstel is in de commissie grondig besproken en er is consensus bereikt over de twee genoemde punten. Hij had graag gezien dat dat resultaat op de een of andere wijze in het besluit was opgenomen; ondermeer voorkomt dat een herhaling van zetten in de VV. Mevrouw Fierens heeft onder de aandacht gebracht dat het thema dat hier speelt op heel Rijnland en zelfs daarbuiten betrekking heeft. Het principiële debat moet worden gevoerd. Vanuit het perspectief van bodemdaling zou moeten worden gekozen voor optie 1. Haar fractie kiest voor optie 2; wel heeft haar fractie verzocht na te gaan of elementen van optie 1 in optie 2 kunnen worden opgenomen. Wat is de uitkomst? De heer De Meijer ziet dat de historische drooglegging in dit geval als basis is genomen. Ligt het in het voornemen om dat voortaan altijd te doen? In dit geval betekent het een verslechtering van het peil omdat dat leidt tot een extra verlaging met 3 centimeter. Zijn fractie kiest voor optie 1, maar wel met peilindexatie. Daarmee wordt geborgd dat de huidige situatie de standaard blijft.	

VERSLAG	ACTIE
De heer Van de Nes leest dat in 1992 het laatste peilbesluit is genomen. De peilindexatie van 2,5 millimeter per jaar vanaf die datum volgend levert ook een uitkomst op van 3,5 centimeter. Er is geen verschil in uitkomst en er is geen reden om het historische besluit in te brengen. Het was niet de keus van de heer De Meijer om hierover te beginnen, maar hij zag dat in optie 2 naar die historische invalshoek in 1928 wordt verwezen. Hij wijst erop dat de uitkomsten van een onderzoek van VIC in Zegveld naar bodemdaling, peilbesluiten en CO₂-uitstoot dit voorjaar beschikbaar komen en van groot belang zijn voor de keuzes die Rijnland moet maken. Wat betreft de opties voor onderbemalingen heeft zijn fractie meegedeeld dat zo spoedig mogelijk een einde gemaakt moet worden aan onderbemalingen die verder gaan dan 60 centimeter. Rijnland heeft altijd als beleid gevoerd dat 60 centimeter het maximum is. Hij hoort graag of het werkelijk zo is dat in één geval sprake is van een onderbemaling van 95 centimeter. Met deze kanttekening kiest zijn fractie voor optie 2. De heer Oostwouder sluit zich aan bij de opmerkingen van mevrouw Stoop. Als het over een agrarisch gebied gaat wordt vrij gemakkelijk over bodemdaling en onderbemaling gesproken, maar wat zijn de opties als er sprake is van een stedelijk gebied, zoals Gouda? Als daar een richtlijn voor wordt ontwikkeld, kan die binnen heel Rijnland worden toegepast. De heer Bakker deelt mee dat zijn fractie de voorkeuren van het college steunt. Het is echter duidelijk dat er vraagtekens moeten worden geplaatst bij de bestendigheid van deze keuzes. Vanuit het oogpunt van risicobeheersing en effectiviteit is het de vraag hoe lang deze aanpak kan worden voortgezet. Het is ook duidelijk dat de oplossing niet alleen kan worden gevonden in het waterbeleid. Wordt dit onderwerp besproken binnen De Unie en is er aanleiding gevonden om gebieds- en omgevingsgericht met het Rijk te overleggen? De functies en de vormgeving van het gebied als geheel zullen in de overwegingen moeten worden betrokken en dat is geen zelfstandige taak voor een waterschap. De heer Van de Nes deelt mee dat zijn fractie het college volgt. A&B denkt dat deze opties wel toekomstbestendig zijn. Voor veenweidegebieden zal zeker flankerend beleid worden ontwikkeld. De heer Langeslag ziet het als een aanbeveling voor de toekomst dat bij het aanbieden van dit soort opinienota's de opvattingen uit de commissie toe worden gevoegd. Hij heeft in de commissie gemeld dat 90 centimeter uitzonderlijk is en dat daar 72 jaar voor wordt genomen. Bij andere droogleggingen duurt het korter, maar neemt het toch nog steeds tientallen jaren voordat de gewenste situatie is bereikt. Het college wil die richting op werken, gaat daarmee verder dan voorheen en zal dat aan belanghebbenden goed moeten uitleggen. Verdere vernatting, met name in de veehouderij, heeft direct effect op de rentabiliteit van bedrijven. Er wordt nog nagegaan of de gemeten 90 centimeter een uitzondering of een vaste waarde is. Uit de stukken blijkt dat die onderbemaling in de verdere ontwikkeling niet wordt toegestaan en naar 55 of 60 centimeter wordt teruggebracht. De Unie heeft een werkgroep Bodemdaling en daarin is het onderwerp CO₂-emissie in veenweidegebieden ondergebracht. Op 16 februari wordt de discussie vervolgd en die strekt zich ook uit tot nationale en Europese verbanden. Er wordt getracht een uniforme lijn voor De Unie te ontwikkelen. Rijnland overlegt daarnaast met de provincies van Noord- en Zuid-Holland en met gemeenten over de bodemdaling. Daarin komt bijvoorbeeld aan de orde dat bij verdere vernatting een elzenbroekbos een logische ontwikkeling is. Er komen dan onmiddellijk toeristische en landschapselementen in de discussie naar voren. Op dit moment is het alleen nog maar mogelijk om zeer globale uitspraken te doen over de CO₂-emissie bij bepaalde opties. Hij doet de toezegging om op basis van de dan beschikbare kennis inzicht in de emissie te bieden op het moment dat besluitvorming aan de orde komt. Het college heeft bewust voor deze aanpak gekozen, mede ingegeven door het verzoek uit de VV om vooraf meer inzicht te bieden in de overwegingen die het maakt. De fracties in de VV maken verschillende keuzes en er is zelfs gevraagd om te bezien of in optie 2 mogelijkheden van optie 1	

	VERSLAG	ACTIE
	meegenomen kunnen worden. Als in gesprekken met ingelanden blijkt dat zij daar voorstander van zijn en dat dat goed inpasbaar is zal het college dat zeker doen. Het college heeft een kosten-/batenanalyse laten uitvoeren om te verkennen hoe lang het verantwoord is om kosten in het waterbeheer te maken in verhouding tot de daar tegenover staande maatschappelijke baten. De uitkomst is dat dat lang mogelijk is omdat de veehouderij in de productketen een sterke factor is. De onbekende factor in deze vergelijking is de CO₂-emissie. De onzekere uitkomst daarvan buiten beschouwing latend is dit een toekomstbestendige aanpak. De heer Kerst vraagt wanneer het omslagpunt wordt bereikt. De heer Langeslag heeft de studie niet bij de hand en heeft er al op gewezen dat de - nog onbekende - CO₂-factor in die afweging een bepalende rol zou kunnen spelen. Hij is het ermee eens dat deze casus onderdeel vormt van een grotere discussie. Deze casus biedt daarom inzicht in wat de relevante elementen voor die grotere discussie zijn. Hij heeft eerder de toezegging gedaan dat het college dit voorjaar beleid voor de omgang met bodemdaling zal presenteren. Hij wijst erop dat waterschappen tot op heden de wettelijke taak hebben om functies te faciliteren, met oog voor de maatschappelijke context waarin zij opereren. In de te voeren discussie komt mogelijk de vraag aan de orde of die lijn kan worden voortgezet - en dat zal dan op landelijk niveau tot heel forse discussies leiden. De discussie over 'peil volgt functie' is in principe hetzelfde als het gaat over een bebouwde omgeving, maar de consequenties van een functiewijziging zijn daar veel groter. In zijn herinnering is in de commissiebespreking gevraagd naar het historisch peil. Het college heeft gemeend consistent te zijn door het peil te indexeren om functies te faciliteren. De onderbemalingen worden gemaximeerd op 55 of 60 centimeter en vandaaruit wordt getracht die op gelijk niveau met de rest van het peilvak te brengen. Als uit het onderzoek van VIC blijkt dat er bepaalde kansen aanwezig zijn zullen die worden meegenomen in het watergebiedsplan en, via die plannen, in de uitwerking naar peilbesluiten. Hij is tevreden over de brede steun voor de keuzes van het college. De heer Oostwouder vraagt welke maatregelen op het gebied van de handhaving zijn voorzien. De heer De Meijer is het met de heer Van de Nes eens dat de voorgestelde 40 centimeter drooglegging een uitgangspunt kan zijn. In optie 2 wordt voorgesteld een keus te maken op basis van het historische getal in 1928 en zijn vraag was of dat voortaan consequent zal worden gedaan. Hij is daar geen voorstander van want dat leidt tot een heel andere inzet van de verschillende peilbesluiten. De voorzitter heeft de verwachting uitgesproken dat begin 2019 de besluitvorming zal zijn afgerond. Het is daarom mogelijk om in 2018 methoden voor controle en waar nodig handhaving te ontwikkelen. Hij doet de toezegging om op het moment van besluitvorming een toelichting ter kennisname aan de VV aan te bieden waarin wordt beschreven op welke wijze het college dat wil gaan doen.	
2.3	Energieneutraal Rijnland 2025 Mevrouw Leewis brengt in herinnering dat is afgesproken dat het college zou nagaan of het haalbaar is dat Rijnland in 2025 energieneutraal kan zijn. Het doet haar deugd dat zij kan melden dat dat technisch gezien goed mogelijk is en dat financiering niet onoverkomelijk is. Er moet wel worden gesproken over de duiding van de investeringen: de mogelijkheden bij toepassing van 'de kost gaat voor de baat uit' liggen anders dan wanneer prioriteit wordt gegeven aan andere parameters. Op grond van deze kennis wil zij met de VV de hoeken van het speelveld gaan verkennen. Het idee daarachter is dat de VV richtingen aan het college meegeeft. Het college werkt vervolgens een aantal opties uit, die volgens de gebruikelijke procedure in de commissies en VV worden behandeld. De heer De Groot deelt mee dat voor de bespreking van dit onderwerp als werkvorm is gekozen dat de VV in vier verschillende groepen een aantal thema's bespreekt. Rond 2020 blijft dan nog een 'gat' over van 226 Tjv dat moet worden gedicht om volledig energieneutraal te opereren.	

	VERSLAG	ACTIE
	Er zijn drie schuifmaten, voor de volgende onderdelen: - welke positie kiest de VV in de range van beproefde en innovatieve vormen van energiewinning? - wil de VV dat Rijnland doelstellingen vooral zelf of meer in samenwerking met anderen realiseert? - een door de werkgroep zelf te kiezen maatlat. Mevrouw Van Baaren legt de werkvorm nader uit. [De VV gaat in werkgroepen aan de slag.] Mevrouw Leewis ziet af van het samenvatten van alle input. Het college neemt die mee in de verdere uitwerking. Zij hoorde wel veel overeenstemming over de richting die het schap moet volgen. Werk samen met anderen en regel een eerlijke toerekeningstechniek; kies voor een hoofdaandeel in bewezen energiewinning; geef daarnaast ruimte aan innovatieve technieken en doe dat zo mogelijk samen met andere waterschappen. Mevrouw Leewis vraagt of er in werkgroepen punten aan de orde zijn gekomen die volledig afwijken van haar korte weergave. Zij begrijpt dat dat niet het geval is. De voorzitter is van mening dat de nieuwe aanpak van dit agendapunt tot goede resultaten leidt. <i>De heer Hermans verlaat de vergadering.</i>	
3.	Spreekrecht Van het spreekrecht wordt geen gebruik gemaakt.	
4.a	Overzicht ingekomen stukken 1. Brief 'Belastingverordeningen 2017 niet geldig' Mevrouw Stoop vraagt of is vastgesteld dat de belastingverordeningen rechtsgeldig zijn gepubliceerd. De heer Pluckel bevestigt dat Rijnland de verordeningen legaal heeft gepubliceerd. 3. KAVB, visie 'Samen werken aan water' De heer De Meijer vraagt de brief te agenderen voor een commissievergadering, om te bespreken op welke wijze dit goede initiatief kan worden verbreed naar de gehele sector. Mevrouw Leewis stelt voor de opsteller van de brief voor die bespreking uit te nodigen en de heer Langeslag stelt voor om zowel de commissie Veiligheid ... als de commissie Voldoende Water voor die bespreking uit te nodigen. Mevrouw Bleijie wil dan ook graag spreken over de emissie van gewasbeschermingsmiddelen. De beschrijvingen die daarover in de tekst zijn opgenomen sluiten niet op elkaar aan. De heer De Vries meldt dat eenzelfde traject loopt voor Boskoop en omstreken. Dat kan een aanleiding zijn om beide sectoren uit te nodigen. 5. Waterschap Drents Overijsselse Delta: motie digitalisering stemmen bij verkiezingen Mevrouw Stoop stelt voor de motie te steunen. De voorzitter wijst erop dat dit voorstel niet past onder dit agendapunt. Er kan worden besloten een motie vreemd aan de orde van de dag aan de agenda toe te voegen. Hij begrijpt dat daar voldoende steun voor is; de motie wordt toegevoegd als agendapunt 6.a. 6. Mail RKC aanbieding onderzoeksopzetten eerste halfjaar 2018 De heer Démoed verzoekt om van tevoren in het fractievoorzittersoverleg te overleggen over de vormgeving van de presentatie van de onderzoeken in de VV omdat die zijns inziens meer aan dienen te sluiten op de behoefte van de VV. Mevrouw Stoop sluit zich bij dit verzoek aan. De voorzitter bevestigt dat dit punt in het fractievoorzittersoverleg aan de orde zal worden gesteld.	
4.b	Mededelingen De voorzitter deelt mee dat bericht van verhindering is ontvangen van de heren Van Geest en Meerman. Van de rechtbank Den Haag is bericht ontvangen dat de heer Van Ruremonde beroep heeft aangetekend	

	VERSLAG	ACTIE
	tegen het besluit van de VV d.d. 8 november 2017. Rijnland zal zich in rechte laten vertegenwoordigen. Gisteren is ter kennisname een memo verstuurd met de vijf aandachtspunten die D&H in afstemming met de Noord-Hollandse waterschappen heeft geformuleerd voor de bijeenkomst met de Provincie Noord-Holland op 8 februari. De heer Haan heeft de VV eerder geïnformeerd over het energieproject Blue Energy. Vanuit de VV zijn informatieve vragen gesteld over de techniek en de mogelijke betekenis van dit project voor Rijnland. Op 14 februari staat een beeldvormend VV gepland en het college zal die middag en avond benutten voor het beantwoorden van dit soort vragen. Eerst wordt aandacht besteed aan de punten die bestuurlijk van belang zijn: welk besluit zal er worden genomen, op welke businesscase is dat gebaseerd en welke rol pakt Rijnland daarin? Daarop aansluitend hoort hij graag wat de opvatting van de VV is. In het tweede deel kunnen de leden alles vragen wat zij over Blue Energy willen weten op het gebied van techniek, financiering, enz. Blue Energy heeft raakvlakken met de normale taken van Rijnland. Voor BOD-leden zijn de besturings governance variant en de financiering interessant en hij heeft zowel de directeur van REDstack en de financier daarachter uitgenodigd om toe te lichten op welke ideologische en economische gronden zij hebben besloten om hierin te investeren. De heer De Vries verzoekt de portefeuillehouder om de positie van Rijnland aan de voorkant te verhelderen. De heer Haan kan alleen de opvatting van Rijnland neerzetten - en zal dat dan ook doen - omdat de daadwerkelijke materialisatie in die bespreking onderwerp van gesprek is en later besluitvormend aan de orde komt aan de hand van de op te stellen businesscase. De VV wordt ook in dit proces aan 'de voorkant' meegenomen.	
5.	Besluitvormingsnota's	
5.1	Vispassage Spaarndam: uitvoeringskrediet Zonder beraadslaging en zonder stemming stelt de VV het voorliggende voorstel vast.	
5.2	Afvalwatersysteem Zwanenburg: aanvullend voorbereidingskrediet Zonder beraadslaging en zonder stemming stelt de VV het voorliggende voorstel vast.	
5.3	Drainage Noordwijk: voorbereidingskrediet Mevrouw Fierens herinnert eraan dat de portefeuillehouder de toezegging heeft gedaan om na te gaan wat de inbreng van de aannemer is in het geheel. Het antwoord hoeft niet per se nu te worden gegeven. De heer Kerst vraagt of er inzicht bestaat in de totale kosten die ermee gemoeid zijn om dit op te lossen. Hij leest dat het risico aanwezig is dat de grondwaterstand niet wordt verlaagd. Is het project in control? Op pagina 2 leest hij dat er nog een kredietaanvraag zal volgen. Wordt dat een clusterkrediet? De voorzitter wijst erop dat de vragen van de heer Kerst in principe in een commissievergadering dienen te worden gesteld. De heer Langeslag heeft opgemerkt dat een deel van de inbreng van de aannemer uit interne kosten bestaat en dat het niet zeker is of die daar openheid van zaken over wil verschaffen. Hij heeft de toezegging gedaan dat de vraag zal worden gesteld en zodra het antwoord binnen is zal hij de VV daarvan op de hoogte stellen. Hij kan geen mededeling doen over de totale kosten. Dit voorbereidingskrediet is bestemd voor de voorbereiding op het nieuwe scenario en zal leiden tot de aanvraag van een uitvoeringskrediet. De tariefconsequenties zullen daarbij in beeld worden gebracht. De verwachting is dat deze optie wel werkt; verder dienen de schadeclaims te worden afgewikkeld. Dat is grotendeels al gebeurd en tot dusver zijn er geen bezwaren tegen ingediend. Zodra de totale uitkomst bekend is zal daar verantwoording over	

VERSLAG		ACTIE
	worden afgelegd. De uitvoeringskredieten vallen onder het cluster Drainage Noordwijk en zullen geen onderdeel uit gaan maken van grotere clusters. Omdat de eerste aanpak niet werkte zal in dit scenario ieder ingegraven deel uit voorzorg direct op werking worden getest. Zonder stemming stelt de VV het voorliggende voorstel vast.	
5.4	Krediet watergebiedsplannen Noord Zonder beraadslaging en zonder stemming stelt de VV het voorliggende voorstel vast.	
5.5	Baggeren Regulier 2017 – deelgebieden 2 en 3: uitvoeringskrediet Zonder stemming stelt de VV het voorliggende voorstel vast.	
5.6	Inzet bijdrage Delfland aan project Nieuwe Driemanspolder Zonder beraadslaging en zonder stemming stelt de VV het voorliggende voorstel vast.	
5.7	Waterakkoord Delfland Zonder beraadslaging en zonder stemming stelt de VV het voorliggende voorstel vast.	
5.8	Kadernota 2019 Gemeenschappelijke Regeling Slibverwerking 2009 Zonder beraadslaging en zonder stemming stelt de VV het voorliggende voorstel vast.	
5.9	Kadernota BSGR 2018 Zonder beraadslaging en zonder stemming stelt de VV het voorliggende voorstel vast.	
5.10	Clusterkredieten De heer Kerst heeft in de commissiebespreking punten naar voren gebracht waar niet op in is gegaan. Het is een goede ontwikkeling dat wordt gekeken naar wat D&H kan doen zonder dat de taken en de controlemogelijkheden van de VV worden aangetast. Het voorstel houdt in dat de VV een deel van de controle aan D&H overlaat. Hij heeft gevraagd of dat zo maar kan. Verder is door de VV de bereidheid uitgesproken om het mandaat te verschuiven mits dat wordt gecompenseerd door effectieve controle en informatie. In het voorstel staat niets over die compensatiemaatregelen en daardoor is het voorstel eenzijdig. Hij heeft deze punten in de commissiebespreking naar voren gebracht en die zijn niet naar tevredenheid beantwoord. De heer Thijssen deelt mee dat zijn fractie voorstander is van clusterkredieten. De VV wil wel in control zijn en de randvoorwaarden daarvoor zijn nu te vaag omschreven. Zijn fractie denkt aan het instellen van een maximum, een verhouding tussen voorbereidings- en uitvoeringskredieten en verplichte voortgangsrapportage bij grotere clusters. De VV moet worden meegenomen om invloed te kunnen uitoefenen op de clusterkredieten. De heer Von Faber deelt mee dat zijn fractie instemt met het voorstel, mede omdat is afgesproken dat na een jaar een evaluatie plaatsvindt. In de discussie hoort hij iedere keer terug dat fracties vrezen voor controleverlies. Hij stelt voor een model te hanteren dat lijkt op de diagnosestelling in de ziekteleer. Vertaald naar clusterkredieten zou het komende jaar een lijst moeten worden opgesteld met criteria, met als maatstaf dat aan bijvoorbeeld de criteria 1 en 2 moet worden voldaan en dat bovendien aan 6 van de in totaal 10 criteria moet worden voldaan om het krediet zonder meer te kunnen besteden. Hij doet dit voorstel om samenhang aan te brengen. Veel fracties brengen nu eigen criteria naar voren en brengen daarbij ieder een ander zwaartepunt aan. De heer Démoed deelt mee dat zijn fractie instemt met het voorstel. Zijn fractie ziet het als een fictie dat meer informatie leidt tot meer controle.	

VERSLAG	ACTIE
De heer Kerst is het ermee eens dat meer informatie niet altijd beter is. Informatie dient zo effectief en efficiënt te zijn dat de taak kan worden uitgevoerd. De heer Démoed heeft in de commissievergadering opgemerkt dat de VV altijd de ultieme sleutel in handen houdt: als het college het niet goed doet, kan de VV dat naar huis sturen. In de werkgroep Vernieuwend Besturen zijn infographics voorgelegd die een voorbeeld vormen van een nieuwe wijze van informeren en monitoring. Zijn fractie denkt dat dat leidt tot meer inzicht en meer grip. Mevrouw Van Steensel deelt mee dat haar fractie het voorstel steunt. Haar fractie vraagt om snel aandacht te besteden aan de uitwerking van de criteria voor de evaluatie. Er moet een goede basis liggen voor het toekennen van een clusterkrediet. Een dergelijke wijziging moet ook leiden tot een cultuurverandering: welke voorstellen heeft D&H op dat vlak? Haar fractie vreest niet voor controleverlies omdat de P&C-cyclus goed is geborgd. De VV stelt zelf de kaders. De heer Van der Meer deelt mee dat in zijn fractie genuanceerd over dit voorstel wordt gedacht. Veel fracties delen mee dat zij voor het voorstel zijn en plaatsen vervolgens een aantal kanttekeningen. Die kanttekeningen zijn niet opgenomen in het voorstel of de toelichtende stukken. Daar wordt dus niet over besloten en de VV kan alleen hopen dat er aandacht aan wordt besteed. Eerder is dit benoemd als een experiment. Dit voorstel houdt echter in dat een vaste beleidslijn wordt vastgesteld. De heer Démoed merkt op dat deze kwestie ook in de commissie is besproken. Als de conclusie van de evaluatie zou zijn dat dit een gedrocht is, dan besluit de VV om met clusterkredieten te stoppen. De heer Van der Meer is van mening dat een besluit goed beargumenteerd en goed onderbouwd moet zijn. Alle partijen streven naar efficiëntere besluitvorming. Zijn fractie is van mening dat dit voorstel daar niet toe leidt. Als argument wordt aangevoerd dat het voorstel ertoe leidt dat meer ruimte ontstaat voor strategische discussies. Er zijn ook andere maatregelen denkbaar om die ruimte te creëren. Het voeren van strategische discussies is ook geen kerntaak; het uitoefenen van budgetrecht is dat wel, want dat is in de Waterschapswet vastgelegd. Als dit voorstel wordt aangenomen, wordt een deel van die bevoegdheid in handen van D&H gelegd. Vertrouwen is goed, maar ontregelen houdt niet in dat grenzeloos zaken aan de organisatie worden overgelaten. De VV heeft besloten de schuldenlast zo spoedig mogelijk te reduceren - de Provincie Zuid-Holland heeft het belang daarvan pas nog in een brief onderstreept - en heeft daartoe vastgelegd dat tegenvallers in projecten moeten worden opgevangen door aanpassing van dat project en dat meevallers direct worden benut om de schuldenlast te verlagen. Bij de invoering van clusterkredieten wordt deels afbreuk gedaan aan dit principe. Dit zou moeten worden opgevangen door het aanbrengen van duidelijke blokkades en regels, maar een omschrijving daarvan is niet opgenomen in het besluit. De onzekerheden van het voorstel in zijn huidige vorm zijn voor de meerderheid van zijn fractie te groot om ermee in te kunnen stemmen. De voorzitter destilleert als belangrijkste punt de vraag of de VV haar controlerende taak goed kan uitvoeren. Het voorstel houdt inderdaad in dat definitief wordt besloten - maar de VV kan altijd een ander besluit nemen. 2018 is als leerjaar aangewezen en D&H zal de criteria benoemen die bij de evaluatie van dat jaar zullen worden gehanteerd en zal de VV daarover informeren. De heer Van der Meer heeft de term 'leerjaar' aangetroffen in commissieverslagen en in de stukken bij het besluit, maar niet in het besluit zelf. De evaluatiecriteria zijn nog niet benoemd, dus is nog onbekend wat er in dat leerjaar wordt getoetst. De heer Pluckel wijst erop dat in bijlage 1 aanvullende regels op de clusterkredieten zijn benoemd, die zijn opgesteld op grond van de ervaringen in 2017. De regels houden in dat de delegatie binnen de organisatie aan bepaalde, vooral financiële drempels is gebonden. De VV moet worden geraadpleegd als	

VERSLAG	ACTIE
men buiten de eerder door de VV vastgelegde scope van een project wil treden. In het leerjaar zal ervaring worden opgedaan met deze aangescherpte regels. De VV zal via buraps en dergelijke worden geïnformeerd. Er kan alleen worden gewerkt met clusterkredieten als de VV instemt met delegatie naar het college. De VV neemt dan voortaan besluiten over gebundelde kredieten, onder toepassing van de afgesproken spelregels, en delegeert de uitvoering naar het college. De verscherpte spelregels zijn in feite de criteria voor de evaluatie. Er zullen de gebruikelijke controles worden uitgevoerd. Binnen het model PROSA kunnen bepaalde wijzigingen niet worden doorgevoerd als die niet eerst op een bepaald niveau zijn geaccordeerd. Er is sprake van een cultuuraspect wat betreft het verantwoord omgaan met de wijzigingen. De verscherpte regels zullen worden opgenomen in de budgethoudersregeling van het college. Er zijn andere waterschappen die werken met clusterkredieten. Het college zal een keer kijken naar criteria voor het leerjaar en zal de VV informeren over de punten waarop het wil afrekenen. Hij heeft een aantal punten genoemd, maar die kunnen misschien nog iets worden verscherpt. De heer Van der Meer hoort dat het college 'een keer' wil terugkomen bij de VV en wil bezien of regels 'misschien nog iets kunnen worden verscherpt'. Dat kan inhouden dat D&H in december 2018 meedeelt welke zelf bedachte regels het wil toepassen. Spreker acht het van belang dat de VV zicht heeft op de inrichting van het leerjaar. Die regels zouden er nu al moeten zijn of zouden in de eerstvolgende VV moeten worden vastgesteld. De voorzitter vermoedt dat er twee zaken door elkaar spelen. Er worden aangescherpte spelregels voorgelegd die worden vastgesteld als de VV het voorstel aanneemt. Daarnaast is sprake van een leerjaar, met een evaluatie en een rapportage, waarvoor nog criteria moeten worden vastgesteld. Is de interruptie gericht op het eerste of het tweede aspect? De heer Van der Meer zou graag de spelregels meebepalen, maar dat ligt helaas niet voor. Het gaat hem om de leerdoelen voor het leerjaar 2018. Zijn fractie had graag gezien dat die onderdeel uitmaakten van het besluit. De hoogheemraad sprak over 'een keer': zijn fractie wil dat die regels zo spoedig mogelijk worden vastgelegd. Mevrouw Van Steensel stelt voor om dit punt in de komende vergadercyclus te adresseren. De voorzitter deelt mee dat deze criteria binnenkort in D&H zullen worden besproken en ter informatie zullen worden aangeboden. BOD kan besluiten die te agenderen en indien en voor zover dat zou leiden tot een wens tot aanpassing kan dat worden meegegeven of worden neergelegd in een voorstel. De heer Van der Meer bevestigt dat zijn fractie instemt met deze aanpak. De principiële bezwaren van leden van zijn fractie tegen clusterkredieten worden daarmee echter niet weggenomen. De heer Kerst kan zich vinden in het procedurevoorstel van mevrouw Van Steensel. Hij staat volledig achter de bezwaren die door de fractie A&B tegen het voorstel zijn aangevoerd. Hij mist daarin een beschrijving van de wijze waarop de VV in staat wordt gesteld om haar taken goed te blijven invullen. Hij vraagt die alsnog toe te voegen. Mevrouw Fierens kan zich vinden in het voorstel van mevrouw Van Steensel. Zij licht toe dat haar fractie van mening is dat dit voorstel een goed voorbeeld van deregulering, een van de vijf speerpunten van het college. Zij hoopt dat de sprankeling van het vertrouwen en de deregulering kan worden vastgehouden. Veel criteria opleggen is ook wel eens vermoeiend. De heer Démoed kan zich vinden in het voorstel van mevrouw Van Steensel. Hij heeft het vermoeden dat er twee discussies door elkaar spelen en dat kan tot misverstanden leiden. Hij hoort bijvoorbeeld opmerkingen die associaties oproepen over uitstel van besluitvorming. Hij vraagt de voorzitter zorg te dragen voor heldere besluitvorming.	

	VERSLAG	ACTIE
	De voorzitter belooft dat te zullen doen. <i>Mevrouw Veenhoven verlaat de vergadering.</i> De heer Van der Meer is van mening dat in dit geval geen sprake is van deregulering. Er is in dit geval namelijk geen sprake van het verdwijnen van regels, maar van het elders beleggen van de uitvoering van regels - en het is de vraag of dat op dit onderwerp een goede keus is. Dit is geen deregulering, het is 're-regulering'. De hoogheemraad is in diens beantwoording niet ingegaan op de vraag hoe wordt geborgd dat iedere meevaller in een project wordt aangewend voor schuldenlastreductie en dat tegenvallers binnen de scope van het project worden opgelost. Terugbrengen van de schuldenpositie is vastgelegd in het coalitieakkoord en de regels zijn bepaald door de VV. De heer Pluckel licht toe dat er een reserve benoemde en onbenoemde risico's is. Onbenoemde risico's worden niet meegenomen in investeringsramingen. Als die optreden, zal ad hoc een oplossing moeten worden gevonden en dat betekent in de meeste gevallen dat er moet worden opgeschaald. Bij benoemde risico's is sprake van flexibiliteit tussen projecten binnen het clusterkrediet. Dat wijkt enigszins af van de bestaande situatie. De opmerking snijdt enig hout, hoewel ook binnen gewone kredieten beneden een bepaald bedrag vereffening is toegestaan. De heer Van der Meer wijst erop dat de VV in vertrouwen redelijk gemakkelijk met aanvragen voor extra kredieten omgaat. Dat doet er echter niets aan af dat in dit voorstel van het afgesproken principe wordt afgeweken. Die afwijking staat op gespannen voet met de opvatting van de toezichthouder en eigen regels. De voorzitter herhaalt dat het college de toezegging heeft gedaan dat het de criteria voor de evaluatie van het leerjaar zo spoedig mogelijk aan de VV zal doen toekomen. Het streven is om die in de vergadering van de commissie BOD in maart te bespreken. Hij vraagt of de VV instemt met het voorstel. De heer Van der Meer verzoekt om stemming over het voorstel, gelet op de opvattingen in zijn fractie. De heer Kerst verklaart dat zijn fractie het betreurt dat niet is gereageerd op en geen gehoor is gegeven aan verzoeken in de commissie BOD en de VV om een beschrijving op te nemen van de wijze waarop de VV in staat wordt gesteld om haar taken goed te blijven invullen. De voorzitter merkt op dat een of meerdere fracties een amendement hadden kunnen indienen. Het college heeft het voorstel naar aanleiding van de commissiebespreking niet aangepast. Het ligt nu ongewijzigd voor. De VV neemt het voorstel aan, met 19 stemmen voor en 7 stemmen tegen; tegen stemmen de fractie van de CU-SGP en de leden van A&B, met uitzondering van de heer De Vries.	
6.a	Motie vreemd aan de orde van de dag Mevrouw Stoop dient de motie in. <i>De verenigde vergadering van het Hoogheemraadschap van Rijnland in vergadering bijeen op 31 januari 2018</i> <i>Aan de orde zijnde agendapunt nr. 6a. (toegevoegd aan de agenda) 'Waterschap Drents Overijsselse Delta: motie digitalisering stemmen bij verkiezingen'</i>	

	VERSLAG	ACTIE
	Constateert dat: - Waterschap Drents Overijsselse Delta een motie heeft aangenomen rond digitalisering stemmen bij verkiezingen, binnen gekomen als brief d.d. 11 januari 2018 (18.003493). Overwegende dat: - Het met de huidige stand van zaken in de techniek en in de ICT mogelijk moet zijn om een goedkopere, controleerbare, betrouwbare, inwonersgerichte en veilige digitale wijze van stemmen mogelijk te maken; - Er door gemeenten eenzelfde oproep is gedaan tijdens het VNG congres dit jaar in Goes Besluit: - Om de motie van Waterschap Drents Overijsselse Delta te steunen, en daarmee; - Om uit te spreken richting de Unie van Waterschappen; - o aan het ministerie van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties te vragen om voortgang te maken met digitaal stemmen en met voorstellen te komen om het gehele stemproces in te richten vanuit een digitale invalshoek; en gaat over tot de orde van de dag Ondertekend door: J.M. Stoop, Natuurterreinen J.J. Démoed, CDA R.F. Schols, 50PLUS J. Batenburg, PvdD T.O. Fierens, PVDA C.H.C. van Steensel-van Hage, VVD R.P.A. van der Meer, A&B N.J.W. Thijssen, AWP G.H. von Faber, Water Natuurlijk R.H. Kerst en N. van der Plas, ChristenUnie-SGP De heer Pluckel wijst erop dat de situatie in de digitale wereld niet stabiel is. Het afgelopen weekend hebben weer veel DDoS-aanvallen plaatsgevonden. Hij is van mening dat, waar het democratische beginselen betreft, geen risico's mogen worden genomen. Als het fout gaat, is de ellende groot. Bij hem is niet het vertrouwen aanwezig dat het ministerie van BZK in staat is om dit voor elkaar te krijgen. De heer Langeslag sluit zich bij de woorden van de vorige spreker aan. De voorzitter deelt mee dat dit persoonlijke opvattingen zijn van leden van D&H. Hij vraagt of er stemverklaringen zijn. De heer Oostwouder verklaart dat deze discussie haaks staat op de vandaag eerder gevoerde discussie over vertrouwen. Mevrouw Stoop verklaart dat zij voorstander is als het veilig kan. Zonder hoofdelijke stemming neemt de VV de motie aan.	
6.	Notulen VV-vergadering 8 november 2017 Openbare deel: Het verslag wordt ongewijzigd goedgekeurd. Naar aanleiding van:	

VERSLAG		ACTIE
	Mevrouw Stoop vraagt of de toezegging die mevrouw Leewis heeft gedaan over het beschikbaar stellen van rapporten over blauwalgbestrijding is nagekomen. Als dat nog niet is gebeurd zou de toezegging op de toezeggingenlijst moeten komen. De voorzitter stelt vast dat de toezegging op de lijst wordt opgenomen. Besloten deel Tekst: De heer Schols heeft twee correcties op blz. 4 die worden verwerkt. Het gewijzigde verslag wordt goedgekeurd.	
8.	Rondvraag Mevrouw De Vries heeft begrepen dat de laatste timmerman die bij Rijnland in dienst is binnenkort met pensioen gaat. Zou Rijnland spijt kunnen krijgen van het verdwijnen van deze beroepsgroep? Een nadeel daarvan is dat Rijnland een beroep moet gaan doen op aannemers. De voorzitter deelt mee dat is vastgesteld dat opvolging niet echt nodig is. Rijnland verliest hierdoor niet aan slagkracht.	
9.	Sluiting De voorzitter sluit de vergadering om 16.15 uur.	

Vastgesteld, 28 maart 2018.

R.A.M. van der Sande
dijkgraaf

C.M. van de Wiel
secretaris